

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Komisja Ustawodawczej
UST 020-2/11

Druk nr 4150
Warszawa, 16 marca 2011 r.

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej,
Komisja Ustawodawcza wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Prawo prasowe.

Do reprezentowania Komisji w pracach nad projektem ustawy został
upoważniony poseł Wojciech Szarama.

Przewodniczący Komisji
(-) Wojciech Szarama

USTAWA

z dnia 2011 r.

o zmianie ustawy – Prawo prasowe

Art. 1.

W ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.¹⁾) w art. 13 po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Na postanowienie w przedmiocie ujawnienia danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe przysługuje zażalenie. Zażalenie na postanowienie prokuratora rozpoznaje sąd rejonowy, w którego okręgu toczy się postępowanie.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 187, z 1990 r. Nr 29, poz. 173, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 90, poz. 999, z 2001 r. Nr 112, poz. 1198, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 111, poz. 1181, z 2005 r. Nr 39, poz. 377, z 2007 r. Nr 89, poz. 590 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 235, poz. 1551.

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel wydania ustawy

Potrzeba proponowanej nowelizacji ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24 ze zm.; dalej jako Prawo prasowe) wynika z niekonstytucyjności jej art. 13 ust. 3.

W dniu 4 listopada 2009 r. Komisja Ustawodawcza przyjęła stanowisko Sejmu w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich z 5 września 2009 r. (sygn. akt K 25/09), w którym uznano, że art. 13 ust. 3 Prawa prasowego w zakresie, w jakim nie przewiduje zażalenia do sądu na wydane przez prokuratora zezwolenie na ujawnienie danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji. U podstaw tego stanowiska legło ustalenie, iż art. 13 ust. 3 Prawa prasowego ingeruje w – chronione w art. 47 Konstytucji – życie prywatne, rodzinne, cześć oraz dobre imię podejrzanego i członków jego rodziny, a jednocześnie (w powiązaniu ze stosownymi przepisami ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego, Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.; dalej jako k.p.k.) całkowicie wyłącza drogę sądową dla dochodzenia tych praw w razie ich naruszenia.

Należy mieć ponadto na uwadze, że zarzut niekonstytucyjności art. 13 ust. 3 Prawa prasowego został również potwierdzony w – przedstawionym w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym – stanowisku Prokuratora Generalnego (sygn. PR II TK 101/09).

Celem proponowanej nowelizacji jest usunięcie wskazanej niekonstytucyjności art. 13 ust. 3 Prawa prasowego.

II. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Z uwagi na to, że zezwolenie prokuratora na ujawnienie danych osobowych i wizerunku podejrzanego nie zamyka drogi do wydania wyroku i nie dotyczy środka zabezpieczającego, a nadto art. 13 ust. 3 Prawa prasowego, ani też żaden inny przepis prawa, nie przewiduje na nie zażalenia, stwierdzić należy, iż – w świetle art. 459 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 465 § 1 k.p.k. w zw. z art. 466 § 1 k.p.k. – jest ono niezaskarżalne. Jednocześnie bezsporne jest, że ujawnienie danych osobowych i wizerunku podejrzanego może nieść za sobą daleko idące konsekwencje, zarówno dla niego samego, jak i dla jego rodziny. W grę

wchodzi tu ingerencja w życie prywatne i rodzinne podejrzanego, naruszenie jego dobrego imienia, czci, wizerunku, niebezpieczeństwo stygmatyzacji. Nakazuje to przyjąć, że prokuratorskie zezwolenie na ujawnienie danych osobowych i wizerunku podejrzanego w istotny sposób ingeruje w – chronione w art. 47 Konstytucji – życie prywatne, rodzinne, cześć oraz dobre imię zarówno samego podejrzanego, jak i członków jego rodziny.

W związku z tym, że zezwolenie, o którym mowa w art. 13 ust. 3 Prawa prasowego, dotyczy praw jednostki, chronionych konstytucyjnie w art. 47 ustawy zasadniczej, znajduje tu zastosowanie art. 77 ust. 2 Konstytucji. Przepis ten kategorycznie zakazuje całkowitego wyłączenia przez ustawodawstwo zwykłe drogi sądowej dla dochodzenia naruszonych wolności i praw konstytucyjnych. Wyłączenia takie dopuszczalne są tylko w przepisach Konstytucji, przy czym w aktualnym stanie prawnym nie są one przewidziane.

III. Różnica między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Nowelizacja w zaproponowanym kształcie usuwa wskazaną niekonstytucyjność art. 13 ust. 3 Prawa prasowego. Wprowadza ona bowiem zażalenie do sądu na postanowienie prokuratora w przedmiocie ujawnienia danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze. Sądem właściwym do jego rozpoznania ma być sąd rejonowy, w którego okręgu toczy się postępowanie, co stanowi – uzasadniony ekonomią procesową – wyjątek od ogólnej właściwości sądu (jako organu kontrolnego) w postępowaniu przygotowawczym (zob. art. 465 § 2 k.p.k.).

Proponowany przepis przesądza także, iż ujawnienie danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze następuje w formie postanowienia, nie zaś – jak ma to miejsce obecnie – zarządzenia.

Nowelizacja w zaproponowanym kształcie wprowadza również kontrolę odwoławczą sądowego postanowienia w przedmiocie ujawnienia danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie jurysdykcyjne. Pozwala to na pełną realizację standardu dwuinstancyjności, wynikającego z art. 78 Konstytucji.

IV. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

Skutkiem proponowanej nowelizacji będzie opisana powyżej zmiana stanu prawnego (skutek prawny). Nie można tu natomiast mówić o istotnych konsekwencjach społecznych, gospodarczych czy finansowych, w tym o obciążeniach dla budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

V. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych

Projekt ustawy nie wymaga wydawania aktów wykonawczych.

VI. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej albo oświadczenie, że przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 23 marca 2010 r.

BAS-WAPEiM-641/11

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisijnego projektu
ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe (przedstawiciel wnioskodawców:
poseł Wojciech Szarama)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2009 r., Nr 5, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy zmierza do dodania ust. 4 w art. 13 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, ze zmianami). Celem nowelizacji jest wprowadzenie możliwości złożenia zażalenia na postanowienie w przedmiocie ujawnienia danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe. W myśl projektu ustawy zażalenie na postanowienie prokuratora będzie rozpoznawał sąd rejonowy, w którego okręgu toczy się postępowanie.

Zgodnie z art. 2 projektu ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Materia, której dotyczy projekt, nie jest objęta zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projekt nie reguluje kwestii objętych prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzje

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe nie jest objęty prawem UE.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 23 grudnia 2010 r.

BAS-WAPEiM-643/11

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia
w sprawie stwierdzenia, czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy –
Prawo prasowe (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wojciech Szarama)
jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt ustawy zmierza do dodania ust. 4 w art. 13 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, ze zmianami). Celem nowelizacji jest wprowadzenie możliwości złożenia zażalenia na postanowienie w przedmiocie ujawnienia danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe. W myśl projektu ustawy zażalenie na postanowienie prokuratora będzie rozpoznawał sąd rejonowy, w którego okręgu toczy się postępowanie.

Projekt nie zawiera przepisów wykonujących prawo Unii Europejskiej. Projekt nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**
dr Wojciech R. Wiewiórowski

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz.15.04.2011.....

Data wpływu

DOLiS-033-96/11/16411

Warszawa, dnia 11 kwietnia 2011 r.

Pan
Lech Czapla
Szef
Kancelarii Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8
00 – 902 Warszawa

Biuro Ministra

w odpowiedzi na pismo z dnia 30 marca 2011 roku – znak: GMS-WP-173-63/11 – (data wpływu do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych 4 kwietnia 2011 roku) uprzejmie informuję, że do komisyjnego projektu **ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe** – z punktu widzenia przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.) – nie zgłaszam uwag.

z przyjemnością

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
z up. Zł. ca. Generalnego Inspektora

Andrzej Lewiński

PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji

WRRT-070-16/0958/11-2

Warszawa, dn. 15 kwietnia 2011 r.

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz.

Data wpływu 18. 04. 2011

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo GMS-WP-173-63/11 z dnia 30 marca 2011 r. dotyczące komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe informuje, że Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie zgłasza uwag do przedmiotowego projektu.

Z poważaniem

Jan Dworak

PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

BSA II – 021 – 63/11

Warszawa, dnia 14.04. 2011 r.

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz.

Data wpływu 18. 04. 2011

Pan
Lech CZAPLA

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W odpowiedzi na pismo z dnia 30 marca 2011 r. GMS – WP – 173 –63/11 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do **komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe.**

Z poważaniem

Stanisław Dąbrowski
Stanisław DĄBROWSKI

SĄD NAJWYŻSZY
BIURO STUDIÓW I ANALIZ
Pl. Krasińskich 2/4/6, 00-951 Warszawa

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2011 r.

BSA II – 021 – 63/11

Opinia
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe

I. Przedłożony do zaopiniowania projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo prasowe ma na celu wprowadzenie do polskiego prawa kontroli odwoławczej postanowienia w przedmiocie ujawnienia danych osobowych i wizerunku osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe. Przygotowywana nowelizacja pośrednio wynika z wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 5 września 2009 r., K 25/09, o stwierdzenie, iż przepis art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5 poz. 24 ze zm.) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 i art. 77 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Nadmienić należy, że Sejm oraz Prokurator Generalny w swoich stanowiskach przedstawionych przed Trybunałem Konstytucyjnym również wskazali na niekonstytucyjność rzezonej regulacji (zob. także P. Daniluk, Konstytucyjność braku sądowej kontroli zezwolenia prokuratora na ujawnienie danych osobowych i wizerunku podejrzanego, *Ius Novum* 2010, nr 3, s. 73 i n.).

II. Opiniowana nowelizacja ustawy Prawo prasowe wprowadza kontrolę rozstrzygnięć dotyczących bezpośrednio sfery konstytucyjnie chronionych praw do życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia.

Zgodzić należy się z argumentacją zawartą w uzasadnieniu projektu, gdzie podnosi się, że zezwolenie prokuratora czy sądu na ujawnienie danych osobowych i wizerunku podejrzanego w świetle art. 459 § 1 i 2 KPK w zw. z art. 465 § 1 KPK w zw. z art. 466 § 1 KPK jest niezaskarżalne. Nie zamyka ono bowiem drogi do wydania wyroku oraz nie dotyczy środka zabezpieczającego (co jest warunkiem *sine qua non* zaskarżalności decyzji organu procesowego przy braku innych podstaw). Nie ma również przepisu prawa przewidującego w tym zakresie możliwość wniesienia zażalenia wprost.

III. Projektowany przepis w sposób jednoznaczny przesądza o dopuszczalności zaskarżenia wskazanej decyzji procesowej, co więcej precyzuje, że sąd lub prokurator, wydając zgodzę na ujawnienie danych osobowych i wizerunku osoby musi to uczynić w drodze postanowienia (jak do tej pory ustawa milczała o formie decyzji, co w praktyce oznaczało wydawanie zarządzenia przez prokuratorów na podstawie art. 93 § 3 KPK, którego nie trzeba było uzasadniać i które było niezaskarżalne albo postanowienia przez sądy na podstawie art. 93 § 1 KPK, które pomimo konieczności uzasadnienia również było niezaskarżalne – zob. uchwałę SN składu 7 sędziów z dnia 21 lutego 1990 r., V KZP 30/89, OSN 1990, z. 4-6, poz. 11, zob. również uwagi J. Sobczaka, Prawo prasowe, Komentarz, Warszawa 2008, s. 525).

IV. Podkreślenia wymaga, przyjęcie gwarancyjnego modelu kontroli decyzji prokuratorskiej przez sąd rejonowy, w którego okręgu toczy się postępowanie. Obecnie obowiązująca regulacja, pozbawiająca obywatela możliwości weryfikacji decyzji prokuratora przez niezależny i niezawisły sąd musi wzbudzać wątpliwości natury konstytucyjnej (w zakresie w jakim nie przewiduje drogi sądowej do dochodzenia ochrony gwarantowanych konstytucyjnie wolności i praw – zob. wyr. TK z dnia 9 czerwca 1998 r., sygn. K 28/97, OTK ZU 1998/4 poz. 50; wyr. TK z dnia 10 maja 2000 r., K 21/99, OTK ZU 2000/4 poz. 109; wyr. TK z dnia 14 marca 2005 r., K 35/04, OTK ZU 2005/3A poz. 23). Wskazany brak zaskarżalności jest tym bardziej wadliwy jeżeli zestawia się go z bardzo ogólnie określoną przesłanką pozytywną, która warunkuje decyzję w przedmiocie ujawnienia danych osobowych i wizerunku określonej osoby, tj. z przewidzianym w art. 13 ust. 3 Prawa prasowego „ważnym interesem społecznym”.

Projektowane rozwiązanie jest uzasadnione. Przyjęty model zaskarżenia jest co prawda wyjątkiem od art. 465 § 2 KPK, który stanowi, że „Na postanowienie prokuratora przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy, chyba że ustawa stanowi inaczej”, jednakże przez wzgląd na zasadę ekonomiki postępowania (art. 2 § 1 pkt 4 KPK) jest on w pełni akceptowalny. Zaznaczyć przy tym należy, że tożsamy rozwiązanie przyjęte zostało w art. 252 § 2 KPK, w którym uregulowano zażalenie na postanowienie prokuratora w przedmiocie środka zapobiegawczego, w art. 293 § 2 KPK, który przewiduje m.in. zażalenie na postanowienie prokuratora w przedmiocie zabezpieczenia oraz w art. 589j KPK, który stanowi m.in. o zażaleniu na postanowienie prokuratora odnośnie do zatrzymania i zabezpieczenia dowodów lub mienia za granicą. W każdej z tych spraw rozpatrywanie zażalenia na postanowienie prokuratora przez sąd rejonowy, w okręgu którego prowadzi się postępowanie, jest uzasadnianie koniecznością sprawnego ich załatwienia. Jak wskazano argument ten w pełni przekonuje także odnośnie do projektowanej regulacji.

V. Uwagę krytyczną należy zgłosić odnośnie do użycia w planowanym przepisie zwrotu „w którego okręgu toczy się postępowanie”. W art. 252 § 2 KPK, art. 293 § 2 KPK, jak również art. 589j KPK przewidujących tożsamy wyjątek od reguły określonej

w art. 465 § 2 KPK ustawodawca każdorazowo posłużył się zwrotem „**w którego okręgu prowadzi się postępowanie**”. Należy domniemywać, że wyrażenia „**toczy się**” i „**proceedzi się**” mają mieć w intencji projektodawców zbieżne znaczenie. Jednakże przez wzgląd na wyrażony w doktrynie i orzecznictwie zakaz wykładni synonimicznej, właściwsze będzie pozostanie przy zwrocie dotychczas stosowanym (szerzej zob. L. Morawski, Wykładania w orzecznictwie sądów, Toruń 2002, s. 144 i n.).

VI. Podsumowując stwierdzić należy, że opracowywana nowelizacja ustawy Prawo prasowe, poza jednym wskazanym zastrzeżeniem, jest w pełni zasadna i niweluje wszelkie wadliwości obowiązującej obecnie regulacji.

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

Nr WOK 020-38/11

Warszawa, 18 kwietnia 2011 r.

Dot. GMS-WP-173-63/11

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz.

Data wpływu 18.04.2011

Pan Lech CZAPLA
Szef Kancelarii Sejmu RP

Kierowny Panie Ministrze,

W załączeniu, uprzejmie przesyłam opinię Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 8 kwietnia 2011 r. w przedmiocie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe.

*Łeży wspanie Kierowny
Antoni*

SSN Antoni Górski

OPINIA

KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 8 kwietnia 2011 r.

w przedmiocie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe.

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z treścią projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe – propozycje zaskarżenia tego typu decyzji opiniuje pozytywnie.

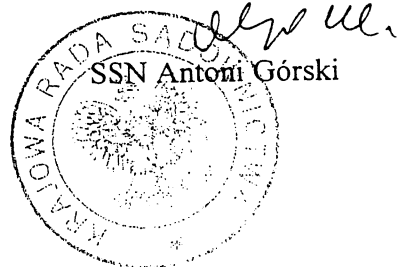
Rada zauważa jednak, że regulacja zawarta w przedstawionym projekcie powinna znaleźć się w przepisach kodeksu postępowania karnego. W postępowaniu przygotowawczym, dla zaskarżenia tego typu decyzji właściwym byłby odpowiedni § art. 302 kpk, natomiast w postępowaniu sądowym, odpowiedni przepis w art. 357 § 3 kpk.

Biuro Krajowej Rady Sądownictwa
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego i Kadr
Biura Krajowej Rady Sądownictwa
wz. *M. Golcew*

Przewodniczący

Krajowej Rady Sądownictwa

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY PROKURATORY

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2011 r.

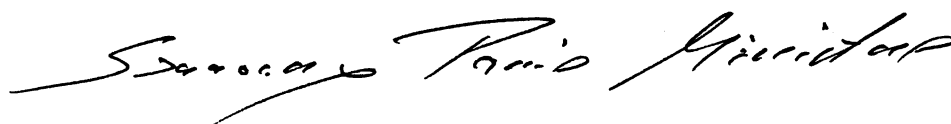
KRP 001 /240 /11
dot. GMS-WP-173-63/11

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz.

Data wpływu 18. 04. 2011

Pan
Lech Czapla
Szef Kancelarii Sejmu

W związku z przesłanym do Krajowej Rady Prokuratury *komisyjnym projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo prasowe (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wojciech Szarama)*, uprzejmie informuję, iż Krajowa Rada Prokuratury nie wnosi uwag do projektu.

Edward Zulaewski

